

روش های ساده برای کنترل آفات و بیماری های محصولات کشاورزی

توضیح ۱:

الف) از بین بردن پناهگاه زمستانگذرانی، موثرترین و آسانترین روش مبارزه با آفات و بیماریها تلقی میشود برای اینکار ابتدا قبل از شروع فصل رشد (اواخر زمستان) درزها و پوسته های خشک شده بر روی تنه درختان با کاردک تمیز کنید تا سمپاشی بهتر نتیجه دهد.

ب) غرقاب کردن ریشه درختان با آب در اسفند ماه میتواند در کاهش آفاتی چون کرم سفید ریشه و کرم سیب موثر باشد.

ج) شخم سطحی در پاییز در جذب بهتر آب به خاک و همچنین نابودی برگها و حشرات در کاهش آفات و بیماریها تاثیر خوبی دارد.

توضیح ۲: "اصول صحیح سمپاشی"

در بحث مبارزه با آفات و بیماریها اصول صحیح سمپاشی میتواند در کاهش آفات و بیماریها نقش اساسی و مهم را ایفا کند. بنابراین لازم است با استفاده از سمپاش های مناسب و بخصوص لانس های دارای قدرت مه پاشی که بتواند قطراتی حدوداً " ۵۰ تا ۶۰ قطره در یک سانتی متر مربع روی برگها و تنه و ساقه بخواباند ارجحیت دارند. بنابراین لازم است سموم را بصورت قطرات ریز روی درختان قرار داد و از شستشوی درختان که علاوه بر تاثیر کم بر روی آفات و امراض موجب هدر رفتن محلول سم میشوند خودداری کرد. در سمپاشهای دارای مخزن بزرگتر بایستی بهمزن تعبیه شود بخصوص در استفاده از سموم پودر و تابل مانند دودین امکان ته نشینی وجود دارد. دیده می شود برخی مخزن بالای ۱۰۰۰ لیتری تهیه و اقدام به سمپاشی باغات میکنند بدون اینکه به این مسئله توجه نمایند!

توضیح ۳: " بهداشت سمپاشی " با توجه به اینکه سموم کشاورزی از جمله مواد بسیار خطرناک برای جانداران بخصوص انسان بحساب میآیند رعایت نکات زیر در سمپاشی ضروری مینماید:

عملیات درست کردن محلول سم (مخلوط محلول غلیظ سمی با آب) خطرناک ترین لحظه برای سمپاش محسوب میشود چرا که دستها ، بدن و دهان و ریه ها مستقیماً در معرض واکنش سموم

خالص با آب قرار میگیرند. لذا از دستکش و عینک و ماسک های مخصوص سمپاشی استفاده نمایید . در هنگام سمپاشی از خوردن و آشامیدن و کشیدن سیگار اجتناب نمایید و پس از سمپاشی دست و صورت را با آب و صابون بشویید ظروف محتوی سم را دور از دسترس کودکان و حیوانات در انباری مناسب و قفسه یا صندوق قفل دار نگهداری نمایید. برای اطلاعات بیشتر در مورد سموم ، بروشور روی ظرف سم را با دقت مطالعه کنید چرا که همه مطالب جهت استفاده شما نوشته شده است.

توضیح ۴ : " اختلاط سموم " سموم کشاورزی (قارچ کش ها و حشره کش ها و کنه کش ها) عموماً در مبارزه تلفیقی قابلیت اختلاط با هم دارند و حتی ترکیب دو قارچکش یا دو حشره کش و دوکنه کش و حتی دو علفکش با همدیگر خاصیت سنرژیک (اثر مضاعف و موثر) دارند و در برخی موارد هم اثر آنتاگونیستی (اثر ضد هم و زیان آور) . بنابراین لازم است بانظر کارخانه سازنده و گیاهپزشک انجام گیرد.

توضیح ۵ : " طرز تهیه محلول سم "

" میزان توصیه شده از سم را در مقداری آب حل کرده و خوب بهم بزنید . این محلول را در مخزن سمپاش که تا نیمه در آن آب ریخته شده است بریزید و در حالی که محلول را بهم می زنید بقیه آب را به آن اضافه کنید. توصیه می شود از مصرف محلول سموم تهیه شده در روزهای قبل ، خودداری شود.

توضیح ۶ : " تعیین زمان سمپاشی "

تعیین زمان سمپاشی یکی از مهمترین اصول مبارزه با آفات می باشد. با سرکشی مداوم و مرتب به باغات و مزارع ، شدت و میزان آلودگی را تعیین نموده و متناسب با آن سمپاشی را انجام دهید . تاکید میگردد برای برخی آفات مثل شته ها و کنه ها خسارت آفات باید به آستانه اقتصادی رسیده باشد. در این مورد همواره با کارشناسان کشاورزی در تماس باشید.

توضیح ۷: " **محلول پاشی** " مقدار کود سولفات روی ۳۴٪ و اوره و اسید بوریک هرکدام نیم کیلو در ۱۰۰ لیتر آب در پاییز قبل از ریزش برگها تا قبل از جوانه زنی نتیجه رضایت بخشی در جلوگیری از ریزش گل و میوه دارند.

توضیح ۸: " **افزایش گرده افشانی** "

وجود زنبور عسل در صورت بودن گل‌های سایر ارقام در زمان گرده افشانی صد در صد مفید خواهد بود در صورت نبودن درخت سیب زرد ، ته شاخه گلدار رقم سیب زرد را در يك سطل كوچك يا پلاستيك محتوي آب قرار داده و در نزديك گلهاي درخت قرمز لبناني ببندید.

توضیح ۹: " **پیشگیری از بیماریهای درختان هسته دار** "

برای مبارزه و کنترل بیماری لب شتری در هلو و غربالی در هسته دارها سمپاشی در پاییز هنگام خزان برگ و در بهار هنگام تورم جوانه ها با ترکیبات مس به نسبت سه در هزار توصیه میگردد. هنگام حمله قارچها به شاخه ها و تنه درختان شیرابه ای بیرون می زند این عمل در بیشتر مواقع وسیله دفاعی گیاه در مقابل بیماری محسوب میشود تمیز کردن موضع و سمپاشی با قارچ کش ترکیبات مس در کاهش نفوذ و حمله قارچ مؤثر میباشد.

توضیح ۱۰: " **زمان و چگونگی هرس** "

زمان هرس و یا جابجایی درخت در هنگام خواب (اواخر پاییز و زمستان) میباشد بهترین زمان در مناطق سرد سیر ماه اسفند توصیه میشود.

درختان میوه از نظر هرس تفاوت های اساسی با هم دارند تشکیل میوه در درخت هلو اکثراً" در شاخه های سال دوم انجام میگردد ولی در درخت سیب روی میخچه و در نقاط مختلف صورت میپذیرد. و بطور حتم نتیجه يك هرس در سال بعد بروز میکند هرس فرم دهی و باردهی علاوه بر علم تئوری نیاز به تجربه کافی دارد و در کل هرس يك درخت بستگی فراوان به نوع رقم و جنس آن دارد.

توضیح ۱۱: " **استفاده از چسب باغبانی** " محل شاخه های هرس شده را با چسب باغبانی (

نه چسب چوب نجاری) که برنگ قرمز بوده با برس نقاشی یا ابر و یا چوبی که پارچه ای به يك سر

آن بسته شده کاملاً" میپوشانیم تا از نفوذ قارچها در محل زخم جلوگیری کنید. اضافه کردن ترکیبات مس به چسب در درختان مبتلا به شانکر تاثیر مطلوبی دارد. توضیح: برای رقیق کردن چسب باغبانی طبق نظر کارخانه سازنده عموماً از الکل صنعتی استفاده میکنیم.

توضیح ۱۲: " پیشگیری و مبارزه " بیماری لکه سیاه سیب و غربالی، لب شتری و سفیدک هلو و نیز کرم سیب و مینوز برگ دارای مراحل مبارزه پیشگیری میباشند

برخی آفات از جمله شته ها و کنه ها به محض مشاهده آفت اقدام به مبارزه میشوند و بالعکس در صورت عدم بروز یا ظهور احتیاجی به سمپاشی نیست.

توضیح ۱۳: " مصرف کود های شیمیایی " دادن کود به درختان باید در محل سایه انداز درخت و در عمق ۲۰-۳۰ سانتی متری خاک انجام گیرد برای حل بهتر کودها بهتر است در محل جویها که به علت جریان بیشتر آب رطوبت بالایی دارد صورت پذیرد.

توضیح ۱۴: " مصرف کود مایع " محلول پاشی با کود مایع که از طریق برگ جذب میشوند میتواند در بهبود و کیفیت میوه نقش مؤثری ایفا کند کودهای مایع با درصدهای مختلف بصورت کود کامل و یا کود اختصاصی همراه با سموم قابل اختلاط بوده و در طول دوره رشد به تعداد حداقل سه دفعه توصیه میشود..

توضیح ۱۵: " مبارزه با شته ها { شته خونی} " در درخت سیب مبارزه با انواع شته ها بخصوص شته خونی (که اخیراً نسبت به حشره کش ها مقاومت نشان داده) به محض ظهور و طغیان آفت با سمپاشی یکی از سموم سیستمیک مثل کنفیدور - پیرمور - موسپیلان - با تمرکز به محل اختفا و تجمع حشرات که عموماً در میان شاخه ها و شکاف پوسته قرار دارد امکان پذیر است.

در زمستان بعلت سرما عموماً تجمع حشرات در پای درخت نزدیک طوقه ، اطراف پاجوشها ، شکاف پوسته های پایینی میباشد سمپاشی با غلظت بیشتر سم بهمراه روغن و لک در کاهش آفت به تجربه رسیده است.

توضیح ۱۶: " بیماری شانکر " برای کنترل بیماری شانکر که اخیراً در باغات هسته دار بیشتر شایع شده هرس شاخه های آلوده و حذف بافتهای شانکر دار در پاییز و یا اوایل بهار و انهدام آن در

بیرون از باغ انتشار بیماری را کاهش میدهد اره و قیچی باغبانی را نیز باید بعد از هرس با محلول قارچ کش ترکیبات مس یا الکل ضد عفونی کنیم. برای کاهش بیماری بافتهای آلوده و شانکرهای موجود روی شاخه های اصلی را با دقت می تراشند و محللهای تراشیده شده را با خمیر محتوی قارچ کش (ترکیبات مس) پانسیمان میکنند. عموماً " سمپاشی کل درختان به نسبت ۵-۳ در هزار با قارچ کش ترکیبات مس می تواند در کاهش بیمار مؤثر باشد. قارچ کش توپسین ام وحتی بنومیل نیز برای کنترل شانکر سیتوسپورایی درختان میوه توصیه شده است.

توضیح ۱۷: " مبارزه با کرم سفید ریشه " برای مبارزه با کرم سفید ریشه

افزودن حشره کش دیازینون پودری ۴۰% یا لیندین ۵۰% به خاک اطراف ریشه مطلوب میباشد این کار بایستی بهنگام گرم شدن هوا و خاک که لارو حشرات به سطح خاک نزدیک میشوند صورت گیرد. محلول تهیه شده از سم (۵ قاشق غذاخوری در یک حلب آب) را بهتر است ضمن خاک برداری اطراف ریشه بیشتر نزدیک طوقه درخت ریخته شود. جمع آوری لارو ها در بهار و همچنین آویزان کردن چراغ در شبهای اوایل تابستان جهت جمع آوری حشره کامل قبل از تخم ریزی در کاهش خسارت و آلودگی موثر است.

توضیح ۱۸: " پوسیدگی ریشه "

پوسیدگی فیتوفتورایی طوقه و ریشه در بیشتر کشورهای میوه خیز جهان در باغ های میوه های دانه دار، هسته دارو خشکباری مخصوصاً پسته، گردو و بادام شیوع دارد و خسارت هنگفتی به آنها وارد می سازد.

نشانه ها روی اندام های هوایی، ضعف عمومی و کم برگ شدن درختان و پدیدار شدن زردی خفیف در برگها هستند. پوست طوقه و گاهی بخشی از بن تنه ترک می خورد بافت زیر پوست بن تنه در محل شانکر به رنگ قهوه ای مایل به سیاه در می آید. ریشه های اصلی و فرعی تیره رنگ شده بعداً بر اثر فعالیت دیگر میکرو ارگانیزم ها به رنگ سیاه در می آیند درختهای بیمار ممکن است خشک شوند.

مبارزه :

اقداماتی را که در کنترل بیماری موثرند می توان به شرح زیر خلاصه کرد:

۱. به حداقل رساندن مدت اشباع خاک باغ، به ویژه در قسمت نزدیک به سیستم ریشه.

۲. احداث باغ در زمین‌هایی بدون زه آب و نیز زهکشی و تهویه ی خاک های زه آب دار و مرطوب باغ های احداث شده .

۳. کاشت درختان روی خاک پشته های کم ارتفاع به گونه ای که هنگام آبیاری، آب، اطراف تنه و طوقه ی درختان را فرانگیرد.

۴. استفاده از پایه های متحمل در درختهای پیوندی .

۵. استفاده از قارچ کش های سیستمیک، مانند فوزتیل آلومنیوم تا اندازه ای در جلوگیری از پیدایش بیماری و کنترل آن در درختان بیمار موثر است . توضیح اینکه این قارچ کش خاصیت پیشگیری ندارد یعنی در زمان حضور عامل بیماری بر آن اثر کرده، آن را از بین می برد. برای این منظور می توان حدود ۱۲۰ گرم گرانول ۱۵٪ فوزتیل آلومنیوم را به شعاع ۱/۵ متر پیرامون تنه ی هر درخت پاشید و با بیل خاک را شخم زد تا گرانول سم به زیر خاک منتقل شود و سپس درختان تیمار شده را آبیاری کرد. تیمار درختان با آلیت باید ۴ دفعه در سال، ۲ دفعه در بهار به فاصله ی یک ماه و دفعه ی چهارم در پاییز تکرار شود.

۶- تراشیدن قسمت های پوسیده و عفونی تنه ، طوقه و ریشه ها و انهدام بقایای تراشیده شده و اندودن محل ها ی تراشیده شده با مایعی غلیظ محتوی پودر وتابل ۸۰٪ آلیت، پودر تالک و آب ، جلوگیری از آب گرفتگی و خیس شدن قسمت های عفونی شده ، توسعه ی بیماری را در درختان بیمار کاهش داده، مرگ آنها را به تاخیر می اندازد.

توضیح ۱۹ : " افزایش انبارداری میوه " محلولپاشی کلرور کلسیم در تیر ماه به نسبت ۵ در هزار حداقل دو نوبت روی درختان سیب در افزایش انبارداری و جلوگیری از لکه تلخی و پوسیدگی مغز میوه نقش اساسی دارد.

توضیح ۲۰ : " بیماری لکه سیاه سیب " قارچ عامل برخی بیماریها مثل لکه سیاه سیب در روی برگهای ریزش شده در پاییز زمستانگذرانی میکنند .

چراندن برگها توسط دام و يا جمع كردن برگها و يا پخش كود ازته در پاييز روي برگها ريزش شده جهت پوسيدگي سريع تر ، ميتواند در کاهش بيماري در سال بعد موثر باشد. هرچند زمان مناسب سمپاشي بر عليه اين بيماري توسط پيش آگاهي انجام ميشود ليكن سمپاشي در فصول مرطوب بيش از سه مرتبه با سموم قارچ كش موثر توصيه ميگردد.

توضيح ۲۱ : " مبارزه با جوندگان تنه درختان " براي مبارزه با آفات جونده مثل خرگوش در پاييز قبل از ريزش برف تنه نهال را با سم رابيتكس (با ۵۰% ماده موثر كربوكسين تيرام) كه بعنوان دوركننده عمل ميكند آغشته نماييد (۵۰۰گرم سم در ۲ ليتر آب) اين عمل تقريبا دو ماه تاثيرگذاري مطلوب دارد.

توضيح ۲۲ : " شكستن مقاومت آفات و بيماريها " مصرف بي رويه سموم موجب مقاومت حشرات و بيماريها به سم ميشود استفاده از سموم بصورت تناوبي و همچنين بالابردن تدريجي دوز مصرفي با نظر گياهپزشك و همچنين ايجاد پناهگاه براي برخي آفات از جمله شته ها ميتواند مقاومت آفات و امراض را بشكند. براي ايجاد پناهگاه به اين طريق عمل ميكنند كه تعدادي از درختان كم بارده را در در قسمتهاي مختلف باغ انتخاب و از سمپاشي محلول سم بر روي آن خودداري مينمايند اين درختان محل پناهگاه براي آفات شده و آفات در اين درختان بدون ايجاد نسل مقاوم به سموم زاد و ولد ميكنند ...

توضيح ۲۳ : " مبارزه با پوستخواران و چوب خواران " براي مبارزه با چوبخواران و پوست خواران سمپاشي با محلول : ۲۵۰گرم سم ديپتريكس يا سم سوين - ۲ليتر نفت - ۳۰۰ گرم صابون در ۱۰۰ ليتر آب توصيه ميشود.

توضيح ۲۴ : " مبارزه با موش " خسارت عمده موش صحرايي در باغات باعث هرز آب شدن گشته و مقدار آب آبياري را کاهش ميدهند. از بين بردن بوته هاي حاشيه باغات نيز موجب فرار مارها كه عمده دشمن موشها به حساب ميآيند شده و تقريبا ميدان عمل بدست موشها ميافتد. تنها راه مبارزه با موشها ريختن طعمه مسموم مثل پودر فسفر دوزنگ يا پليت وارفارين ميباشد و چون موشها چندين سوراخ براي مقاصد مختلف مي سازند و ريختن طعمه مسموم در سطح وسيع مقرون به صرفه نميباشد بهتر است با بيل جلوي سوراخها را خراب كنيد بعد از دو سه روز برخي سوراخها توسط موشها باز ميشوند طعمه را فقط در جلوي اين سوراخها بريزيد. از دست زدن روي طعمه خودداري

نمایید چون موشها بوي دست انسان را بهتر درك میکنند و از طعمه استفاده نمی نمایند موشها در تابستان غذای آبدار و در زمستان غذای خشك را دوست دارند . بهتر است برای درست کردن طعمه مسموم از گندم به آن روغن مایع افزوده بعداً " فسفر دوزنگ را به آن آغشته نمایید مواظب باشید پودر فسفر دو زنگ برای انسان و دام فوق العاده خطرناك بوده از نزدیک کردن آن به دهان و بینی خودداری کنید.

جمع آوری کننده : واحد حفظ نباتات شهرستان لنجان ۱۳۹۸
